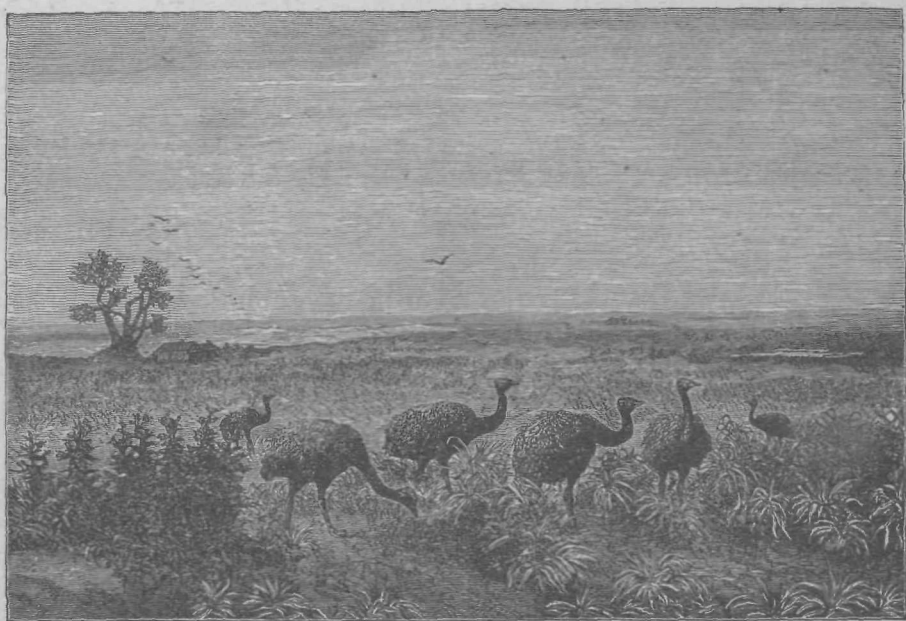

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Največja ptica.

Afriki in Aziji, ne tolako v Ameriki, so mnogi kraji, po katerih ni vode, nego sama krševina in pesek. Zna se, da po takih krajih je tudi rastlinstvo, če ga je sploh kaj, jako borno in krhljavo. Ker je zemlja po takih krajih popolnoma neplodna, ne morejo tu ljudje živeti. Take kraje imenujemo pustinje. Največja taka pustinja na zemlji je v Afriki mej Egiptom in Atlantskim oceanom, Berberijo in Sudanom razprostrta. Ta pustinja se imenuje Sahara.

Da-si po takih pustih in neplodnih krajih ni nobenega gozda in nobene trave, le tu pa tam kako grmičevje in kaka neznatna rastlinica, vendar živé tu noji, mrhojedci, gazele, žirafe, hijene, panterji ali afrikanski tigri, šakali, levi in velblodi, ki se po pravici imenujejo: „pustinjske ladije.“

Denašnja podoba vam kaže tako pustinjo z nekoliko noji, ki si iščejo hrane. Noj je največja ptica, visok je dva in pol metra. Glavo ima majheno, golo in plôsko, ki je nasajena na dolgem, jako gibičnem in tudi golem vratu. Truplo mu je pokrito z mehkim in jako rahlim perjem. Repna in letalna peresa so mahadrava in púhasta, bela, krasna in dragocena.

Noji se hranijo s travo, žitom, ovočjem, listjem, a vrhu tega požirajo tudi kamenčke, črepine, steklo, žreblje in les, ter jim vse to prav nič ne škoduje.

Marsikdo bi si mislil, da je noj jako požrešna žival, ali temu ni tako; ono malo hrane, kar jo sné ta ptica, ni v nobenej primeri z velikostjo njenega telesa. In če se pomisli, da noj živi v takih krajih naše zemlje, v katerih skoraj nič ne

rase, ki imajo ubogo malo hrane bodi si za katero koli žival, moramo priznati, da se tako velika žival, kakeršna je noj, z vsako, tudi najbórnejšo hrano zadovoljuje.

Noji živé v družbi ponajveč v Afriki in južnej Aziji, neka vrsta teh orjakov pa živi tudi v južnej Ameriki in se imenuje „Nandu.“

Plitka jama v pesku je nojem gnezdo, v katero položi samica 15—18 belkastih, po 1·5 kilograma, rekši po 2 funta. težkih jajec, katerih jedno samo zaleže toliko, kolikor 24 kokošjih. Jajčja lupina je trda, zato jo rabijo ondotni prebivalci za posode.

Zaradi telesne teže ne morejo noji leteti, zato pa so toliko urnejši v nogah; tekó, da jih konj komaj dohaja. Perje iz repa in perot, ki je belo kakor sneg, rabi se v nakit ženskih klobukov in je zeló drago.

Noji so sicer boječji, ali vender modri in previdni. Mladi se udomačijo, in potlej lahko na njem jezdiš, kakor na kakem konji. Hrane mu je treba na dan po 2 kilograma; najraje ima ječmen. Vode popije na dan po 12 litrov, a rad se v njej tudi koplje.

—é.

Knez Schwarzenberg, vojskovodja avstrijski in Blücher, vojskovodja pruski.

Dné 29. januarja 1814. l. je natepel Napoleon pruskega generala Blücherja pri mestu Brien (Brienne) na Francoskem. Težko je dejalo staremu junaku, da se je moral umakniti sovražniku. V tem mu pride na pomoč avstrijska vojska pod poveljništvom kneza Schwarzenberga. Ta zbere obe vojski, razpostavi ju previdno po hólmeih blizu Briena in uredi vse takó, da je bila zmaga gotova. Da bi dal Blücherju priliko oprati prejšnjo sramoto, odstopi mu poveljništvo za dan bitve. Ali starec je bil slabe volje, skelelo ga je še vedno, da se je moral umakniti pred tremi dnevi. Obotavljal se je napasti Napoleona dné 1. februarja 1814. l. Vže se je začenjala priprava za boj, kar vpraša kneza: „Ali hočete res, naj ga primem? Prijel ga bodem, ali tepena bodeva, priložnost ni dobra!“ — „Ne vem kako morete trditi to!“ odgovori mu knez. „Mi stojimo na gričih tako dobro, da si ne moremo misliti bolje lege. Napoleon stoji pred nami na ravnem, v pólukrogu je razpostavil svoje, pa jih ima trikrat manje nego li mi. Zakaj bi prilika ne bila dobra?“ Čmerno odgovori Prus: „Pota so slaba, s topovi ne bomo mogli naprej!“ — „Tim bolje,“ odgovori Avstrijec, „zato bomo dobili francoske topove v pest!“

Blücherju so bile po godu te besede. Začne se boj. Avstrijci in Prusi potlčejo Napoleona.

Fr. Hubad.

